

Bata János

Csodaszarvasnyomon

Homage à Bartók

*Volt egy öreg apó, volt néki, volt néki kilenc szép szál fia. Szép szál kilenc fia.
Volt egy öreg anyó, volt néki, volt néki kilenc szép szál fia. Szép szál kilenc fia.
Testükből sarjadzott szép szál kilenc fia.*

Nem nevelték őket semmi mesterségre, szántásra-vetésre, ménesterelésre, csordaterelésre: hanem csak nevelték őket hegyet-völgyet járni, hegyet-völgyet járni, szarvasra vadászni. Szarvasra vadászni.

Az erdőket járták és vadra vadásztak, az erdőket járták, kilenc szép szál fiú. Vadra vadásztak, szép hídra találtak. Szép hídon csodaszarvasnyomra. Ez a híd hova, vajh hova vezet? Vezet-e napfényre, rétekre, mezőkre?

Vagy vezet még nagyobb erdő süriujjébe, rengeteg nagy erdő mélységes mélyére? Rengeteg nagy erdő mélységes mélyében, a Nap, a Hold és az fényességes csillagok rejtekében kilenc fiúk szarvasokká lettek. Kilenc fiúk szarvasokká lettek.

A Nap, a Hold és az fényességes csillagok ölében kilenc fiúk szarvasokká lettek, a Nap, a Hold és az fényességes csillagok ölelésében kilenc fiúk szarvasokká lettek, kilenc karcsú szarvasokká lettek.

Az ő édes apjok várással nem győzte, elindult rétekre, elindult mezőkre, elindult nagy erdők mélységes mélyére. Nagy erdők mélységes mélyére. Kilenc szép szál fiak keresésére. Testükből sarjadzott fiak keresésére.

Erdőnek süriujjében reátalál az szép hídra, csillámló vizeken átalívelő aranyos hídra. Aranyos szép hídnál csodaszarvasnyomra, csodaszarvasnyom mentén bús forrásra, bús forrásnál karcsú szarvasokra. Forrásvíznél időző szarvasokra.

Fél térdre ereszkedett öreg apóka, fél térdre ereszkedvén szarvasokra céloza, karcsú szép szarvasokra céloza. De a legnagyobbik szarvas – jaj, a legkedvesebb fiú – szóval imigyén szóla, szóval imigyén szóla:

Kedves édes apánk, ránk te sose célozz, ránk te sose célozz, mert tégedet tűzünk az szarvunk hegyére, ágas-bogas agancsunk tetejébe és úgy hajigálunk téged erdőkre, mezőkre, hegyekre, völgyekre, sziklákról lecsorgó patakok medrébe.

Sziklákról lecsorgó patakok medrébe, hegyekre, völgyekre, erdőkre, mezőkre, illatos rétekre, barlangok mélyére. Illatos rétekre, barlangok mélyére. Ne tedd ezt velünk, drága édes apánk, ne célozz reánk, kedves édes apánk!

Az ő édes apjok hozzájuk így szólott, hívó szóval hozzájuk így szólott: „Édes szerettem, kedves gyermekeim, jertek velem haza, jertek velem haza! Jó anyátok vár már, a ti jó anyátok várva vár már, várva vár magához.

A fáklyák már égnek, az asztal is készen, a serlegek töltve aranylő borral, mézillatú nebéz borokkal. Anyátok kesereg, hívja fiait, búval aszódik, bútól epedez, választ az világtól, világnak világától nem lelhet. Választ sehonnan nem lelhet.

A fáklyák már égnek, az asztalon serleg. ... A legerősebb szarvas, a legnagyobb bika, szóval felele, szóval imigyen szóla, – jaj, a legkedvesebb fiú – szóval imigyen szóla: „Apánk, édes jó apánk, te csak menjél haza, te csak menjél haza

a mi jó anyánkhoz, az mi jó édes anyánkhoz. De mi nem megyünk! De mi nem megyünk, de mi nem mebetünk! Mert a mi szarvunk ajtón be nem térhet, a mi ágas-bogas szarvunk ajtón be nem térhet!

Csak betér az völgyekbe, hegyekbe, erdőkbe és az illatos mezőkbe. Csak betér az völgyekbe, patakok medrébe, sziklák között az barlangok mélyébe. Karcsú testiünk többé nem járhat gúnyában, nem járhat gúnyában!

Csak járhat az lombok között, zizegő lombok között szelekkel játszva. Zizegő lombok között susogó szellőkkel játszva. Karcsú lábunk nem léphet tűzbely hamujába, nem léphet tűzbely hamujába, csak puba avarba, csak puba avarba!

A mi szájunk többé nem ihat kupából, jaj, nem ihat kupából, csak az hűvös, hűvös forrásból. A mi szájunk többé nem ihat kupából, csak az hűvös, hűvös forrásból! A mi szájunk többé nem ihat kupából, csak az hűvös, hűvös forrásból!”

Volt egy öreg apó és volt egy öreg anyó. És volt nékik kilenc szép szál fiuk, kilenc szép szál fiuk. Testükből sarjadt kilenc szép szál fiuk. Nem nevelték őket semmi mesterségre, nem nevelték őket semmi mesterségre,

csak nevelték őket erdőket járni, erdőket járni, vadat vadászni. Nem nevelték őket másra, csak erdőket járni, erdőket járni, vadat vadászni. Kilenc agancs ága-boga, kilenc agancs ága-boga, apókának, anyókának nincs már fia.

Kilenc agancs ága-boga, apókának, anyókának nincs már fia, sűrű erdő közepében, csörgedező forrás mellett kilenc szarvas legelészget. Nap, Hold s fényes csillagok rejtekében kilenc szarvas legelészget, kilenc szarvas legelészget.

És az ő szarvuk, ágas-bogas agancsuk ajtón be nem térhet, ajtón be nem térhet, csak betér az völgyekbe, erdőkbe, mezőkbe, illatos rétekbe, barlangok sötétlő méhébe. Barlangok sötétlő méhébe.

Agancsuk között megpihen a Nap, agancsuk között megpihen a Hold, agancsuk, ágas-bogas szarvuk között fölragyognak az csillagok, fölragyognak az csillagok. Agancsuk, ágas-bogas szarvuk között ott ragyognak az csillagok.

Ott ragyognak az fényességes csillagok!

Horgos, 2006. február 12.

Eszteró István

Bartók szülőhelye körül

*Mondják, hogy született zenétlen tájon,
kiben a mindenség zenélhet fájón,*

*bérelt ház fogadta, bérbe fényes eget
hajtott fölé Isten, zongorafedelet,*

*legyen csillagokkal tele a lanka,
merre nádassal bujdokol Aranka,*

*ahol századokból virágzó balladák
lengetik szirmaik kivérző harmatát,*

*merre ütőhangszer élesen csattan
embert emésztő háborús iszapban,*

*amikor léleknek hegedúsikolyát
elnyomja fűrészhang, reccsenő csigolyák,*

*döngjön visszhangzó csűrök koncertterme,
mikor a jóság átkozódik benne,*

*mert hol a borzalom nászünnepet ület,
pogány villámlással csap be a fészület...*

*törékeny reménnyel, mint székely este
csendjét a földön hiába kereste,*

*csikorgó boltozat, üstdob egyetemes
szívdobbanására sírta: szeress, szeress,*

*játszotta egyre átlátszóbb kezekkel,
azt, ami halálon túl sem ereszt el,*

*mert ezer adatik keserves hazából,
annak aki reményt visszafele számol.*

*Mondják, hogy aszkéta, Kőrösi Csoma, szent,
kilenc szarvasokkal ki végtelenbe ment,*

*nyomán népdalok szárnyalnak, kolindák
körüli tekergő piros szederindák,*

*mondják, ha tisztaság szemében izzik,
hóvirág gyökere terjed a szívig,*

*ahol világra jött, zenétlen tájon,
kiben a mindenség zenélhet fájón.*